

Informatiebijeenkomst bewoners Kallenkoterallee 88a - 108

7 oktober 2024

Programma

Welkom door wethouder Jongman

Inleiding

Aanleiding

Resultaten

Conclusies

Presentatie GGD IJsselland

Hoe verder ?

Vragen

Inleiding

- PFAS aangetroffen op delen van het plangebied
- Informatiebijeenkomst 18 oktober 2023 bewoners
- Presentatie GGD Overijssel
- Vervolgonderzoek gewenst om verontreiniging verder in kaart te brengen
- Nader onderzoek uitgevoerd door Tauw in opdracht van de provincie Overijssel

Aanleiding

- Verontreiniging niet afgekaderd richting Kallenkoterallee
- Noodzaak tot nader onderzoek, ook in de tuinen
- Geen medewerking van bewoners
- Onderzoek beperkt tot eigendom RT en WC
- Boringen op eigendomsgrens
- Onderzoek grondwater aan voorzijde woningen in groenstrook

Resultaten

Kwaliteit van de bovengrond in de vorm van de risico-index voor de Som PFAS. Deze index geeft aan hoe de resultaten zich verhouden ten opzichte van de INEV (>1 is overschrijding Indicatieve Norm Ernstige Verontreiniging). Berekening index conform het beleid van de provincie Overijssel.

Conclusies

1. De risico-index is over het algemeen vrij laag. De maximale waarde Wonen/Industrie wordt echter wel overal overschreden (veelal voor PFOS).
2. De ondergrond rond de grondwaterstand (ca. 1,5 m-mv) is op drie plekken onderzocht (boring 1, 7 en 13). Voor deze laag ligt de risico-index laag (maximaal 0,263) en wordt de maximale waarde Wonen/Industrie enkel overschreden bij boring 13.
3. Het probleem lijkt daarom voornamelijk te liggen in de lagen hierboven (traject 0-1,5 m -mv).
4. Voor het grondwater liggen de concentraties ten zuiden van de percelen aan de Kallenkoterallee boven de INEV inclusief consumptie. De INEV exclusief consumptie wordt nergens overschreden.

Conclusies / vervolg

- Hoe de uitkomsten te duiden ?
- Gezondheidskundige beoordeling door GGD IJsselland

Presentatie GGD IJsselland

PFAS en gezondheid

PFAS in tuinen Steenwijk Zuid-Oost

7 oktober 2024

www.ggdijsselland.nl

Voorstellen

Wie zijn wij, en wie bent u?

PFAS

- Verzamelnaam voor >6000 stoffen
- PFOS en PFOA bekende PFAS.
- Worden veel gebruikt, want:
 - Water-, vuil-, vet-, en stof afstotend
 - Kunnen goed tegen warmte
 - Worden niet aangetast door andere chemicaliën.

Waar komt PFAS terecht?

1

Zo kun je met pfas te maken krijgen

Huisstof

Blootstelling tijdens werk (bij de productie van tefalpannen of van verpakkingsmiddelen, brandblusschuim, skiwax, chromium coating...)

Consumptiegoederen

Persoonlijke verzorgingsmiddelen

Borstvoeding

Vervuild drinkwater

Vervuild voedsel

Voedingsmiddelen

2

Zo kunnen pfas in je lichaam komen

Via de ademhaling

Via de huid

Via de spijsvertering

3

Zo kunnen pfas je gezondheid beïnvloeden

Immunotoxiciteit

Schildklier-aandoeningen

Verhoogde cholesterolspiegel

Lever schade

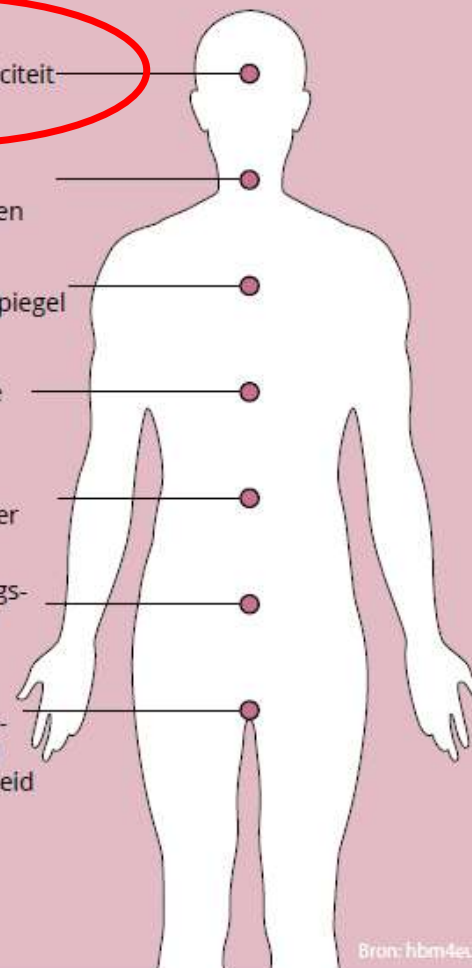
Nier- en testikelkanker

Ontwikkelingsstoornissen

Effecten op de reproductiviteit en de vruchtbaarheid

Bron: hbm4eu.eu

Hoe kun je ziek worden door PFAS?

1. Aanraking met de PFAS = blootstelling
2. De hoogte en de duur van de blootstelling = dosis

De dosis bepaalt het risico!

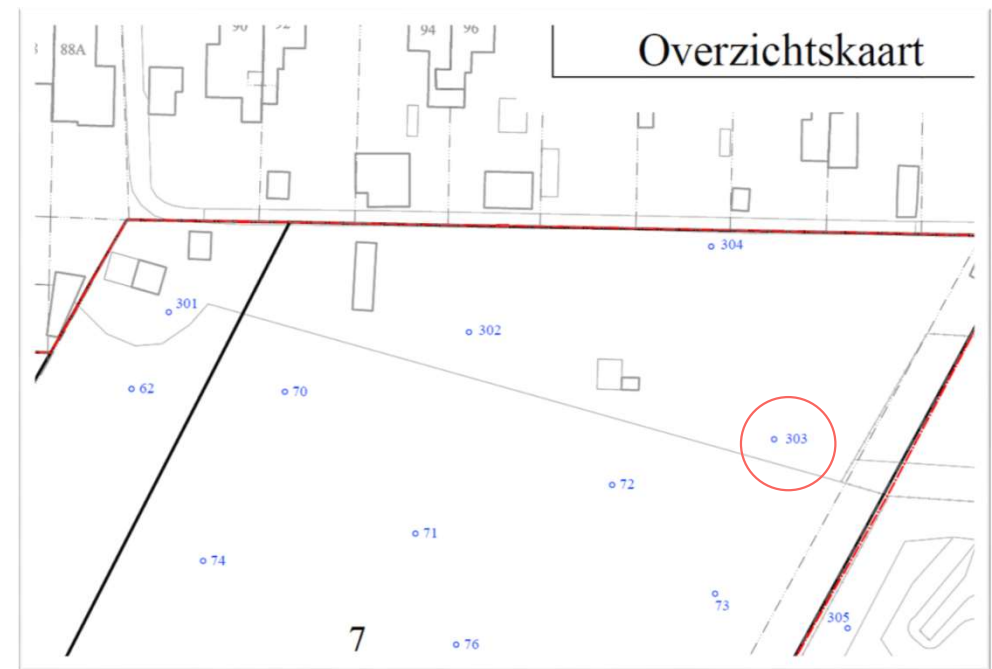
Hoe beoordelen we PFAS in je tuin?

De dosis bepaalt het risico

- Hoe kom je in aanraking met je tuin?
 - Recreatief, om te ontspannen, spelen en tuinieren. Zonder moestuin.
 - Recreatief, met een kleine moestuin (10% van totale consumptie groente en aardappelen).
 - Als grote moestuin (iedere dag groente uit deze tuin, om de dag aardappelen).
- Het RIVM heeft normen voor de bodem bepaald voor ieder type gebruik. Voor grote moestuinen is die het strengste, omdat je daar het meeste met PFAS in aanraking komt.

Steenwijk Zuid-Oost 2023

- In alle bodemmonsters is teveel PFAS aangetroffen voor het gebruik als grote moestuin.
 - Recreatief gebruik zonder moestuin is geen probleem
 - Af en toe uit de tuin eten is ook geen probleem (10% ofwel ongeveer eens per 10 dagen).
- UITZONDERING M-303:
Hier is meer PFAS aangetroffen. Een moestuin wordt afgeraden. Recreatief gebruik zonder moestuin is geen probleem.

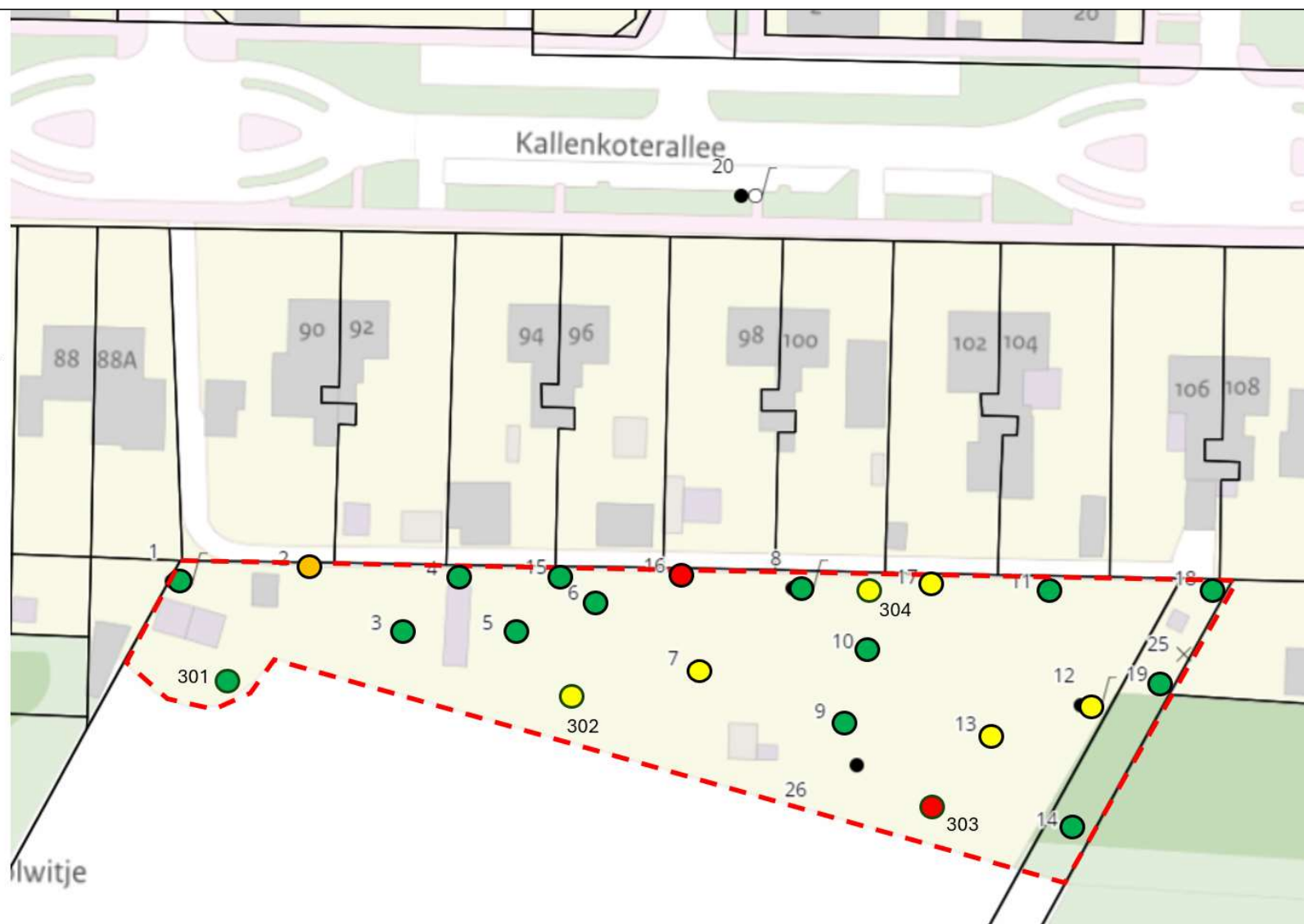

**Bodemgebruik:
Wonen met tuin**

Risico index:

- < 0,5
- $\geq 0,5$ en < 0,75
- $\geq 0,75$ en < 1
- ≥ 1

— Onderzoeks-
locatie

**Bodemgebruik:
Wonen met grote
moestuin**

Risico index:

- < 0,5
- $\geq 0,5$ en < 0,75
- $\geq 0,75$ en < 1
- ≥ 1

○ Onderzoeks-
locatie

Wat betekent dit voor u?

Als u veel of langdurig heeft gegeten uit de grote moestuin, is het risico op gezondheidseffecten door PFAS iets hoger. Dat betekent niet automatisch dat u ziek wordt.

Waar hebben we het dan over?

- verlaagde werking van het immuunsysteem
- verhoogd cholesterol

GGD advies

Voor nu: blootstelling stoppen (niet veranderd t.o.v. 2023).

- Het onderzochte gebied niet als grote moestuin gebruiken.
- Groente uit moestuin in de diepvries? Liever niet meer dan 10% van je totale groenten

Wat kan wel?

- Recreatief gebruik (spelen, tuinieren) is geen probleem.
- Voor alle tuinen (m.u.v. 303) is af en toe wat groente uit eigen tuin geen probleem, probeer locaties met hogere waarden (geel, oranje en rood) te vermijden.
- Moestuinieren in bakken met schone grond.

Vragen?

Na vanavond: milieuengezondheid@ggdijsseiland.nl of 088-4430689

www.ggdijsseiland.nl

Hoe verder ?

- Ontwikkelpgebied is voldoende in kaart gebracht
- Opstellen van een saneringsplan ten behoeve van woningbouw
- Sluiten van een Anterieure Overeenkomst RT / Gemeente
- Vaststelling bestemmingsplan (1^e kwartaal 2025)

Vragen ?

